

Ključni događaji u domaćem istraživanju i proizvodnji nafte i plina

KRONOLOGIJA INA NAFTAPLINA 1952-2007.

Pripremio: Mijo Ivurek

1952.

Od 1. siječnja 1952. počinje djelovati Poduzeće za proizvodnju nafte i plina Zagreb, nastalo spajanjem postojećih državnih privrednih poduzeća iz nafte djelatnosti: Proizvodnje nafte Gobjlo, Proizvodnje nafte Šumećani, Materijalnog servisa Glavne direkcije za naftu NR Hrvatske, Zagreb i Poduzeća za elektrokarotazna mjerenja, Zagreb. Od 13. svibnja posluje pod nazivom Naftaplin – poduzeće za istraživanje i proizvodnju nafte i plina, Zagreb.

Za prvog direktora Naftaplina imenovan je Stevo Bevandić (1915-1997), koji na toj dužnosti ostaje do 1958.

Prve godine postojanja proizvedeno je 102 tisuće tona nafte i 6,3 milijuna kubika prirodnog plina.

Otkriveno je naftno polje Dugo Selo.

1953.

Izgrađeno je i pušteno u proizvodnju naftno polje Bunjani.

Počelo je mjerenje parametara proizvodnih bušotina dubinskim instrumentima na žici.

1954.

Pušteno je u proizvodnju naftno polje Kloštar.

Na Mramor Brdu izgrađena je prva kompresorska stanica za plin i degazolinaža.

1955.

Kupljena su moderna bušača postrojenja Cardwell.

Izgrađena je dionica magistralnog plinovoda Janja Lipa - Zagreb od Ivanić-Grada do Zagreba i pušten prirodni plin u Gradsku plinaru Zagreb. Plinovod je svečano pustio

u rad legendarni zagrebački gradonačelnik Većeslav Holjevac.

1957.

Otkriveno je najveće naftno polje u Hrvatskoj – Stružec.

Pušteno je u proizvodnju naftno polje Dugo Selo.

1958.

Naftaplinovim direktorom postaje Martin-Tino Lončar (1922-1985), koji na toj dužnosti ostaje do 1962.

1959.

U proizvodnju je pušteno plinsko polje Janja Lipa i magistralni plinovod Janja Lipa - Zagreb.

Završena je izgradnja kompresorske stanice Kloštar 1 u Ivanić-Gradu.

Otkriveno je prvo naftno polje u Podravini, Ferdinandovac.

1960.

Pušteno je u proizvodnju naftno polje Stružec i naftovod Stružec – Sisak.

Otkriveno je naftno polje Lipovljani.

1961.

Otkriveno je naftno polje Jagnjedovac.

Godišnja proizvodnja nafte je više od milijun tona.

Izgrađeno je radničko odmaralište u Poreču.

Izbušena je prva bušotina u Dinaridima, Ravni Kotari 1.

1962.

Otkrivena su naftna polja Šandrovac i Ivanić te plinsko polje Okoli.

Direktorom Naftaplina postaje Stjepan-Jura Puklek (1916-1987), koji na toj dužnosti ostaje do 1964.

1963.

U proizvodnju su puštena naftna polja Ivanić i Lipovljani i plinsko polje Okoli.

1964.

Sjedinjenjem Rafinerije nafte Sisak, Rafinerije nafte Rijeka i Naftaplina u jedinstveno poduzeće u Zagrebu, 1. siječnja počinje djelovati Kombinat nafte i plina. Od studenoga iste godine posluje pod nazivom INA Industrija nafte, Zagreb, a Naftaplin od tada djeluje pod nazivom INA Naftaplin.

Direktorom Naftaplina postaje Stjepan Žinić (1920), dipl. ing. rudarstva, prvi di-

rektor s visokostručnom naobrazbom i praksom u rudarsko-naftnoj djelatnosti. Žinić ostaje direktor do konca 1977.

Otkriveno je naftno polje Žutica.

1965.

U Ivanić-Gradu je puštena je u rad degazolinaža, čime je počela znatnija preda prirodnog plina u Hrvatskoj.

Otkriveno je naftno polje Jamarice.

1966.

Puštena su u proizvodnju naftna polja Žutica i Jagnjedovac.

1967.

Otkrivena su naftna polja Obod i Bizovac, a pušteno je u proizvodnju naftno polje Šandrovac.

Počela obrada seizmičkih podataka vlastitim elektroničkim računalom.

1968.

Otkriveno je plinsko polje Legrad.

Brodovima Vez i Junak počelo je seizmičko snimanje jadranskoga podmorja.

Izgrađen je magistralni plinovod Ivanić-Grad – Kutina i počela potrošnja prirodnog plina u Tvornici mineralnih gnojiva u Kutini, najvećem industrijskom potrošaču plina u Hrvatskoj.

1969.

Otkrivena su naftna polja Beničanci i Bilogora i plinsko polje Veliki Otok.

1970.

Proizvodnji je privedeno naftno-plinsko polje Ferdinandovac.

Unajmljenom bušačom platformom Neptun počelo je bušenje jadranskoga podmorja.

Za radove na moru u Zadru je izgrađena opskrbna baza Gaženica.

Ostvarena je godišnja proizvodnja od dva milijuna tona nafte.

1971.

Puštena su u proizvodnju naftna polja Jamarice i Ježevo.

1972.

Otkriveno je naftno polje Kozarice.

Puštena su u proizvodnju naftna polja Beničanci i Bilogora.

Izgrađen je magistralni naftovod Beničanci - Slavonski Brod i utovarna luka Rušćica na Savi za prijevoz nafte u sisačku Rafineriju.

Započelo je utiskivanje vode u ležišta

naftnog polja Ivanić glede podržavanja sloj-
nog tlaka (sekundarne metode).

1973.

Tijekom ispitivanja bušotine Jadran 6 zapaljena je prva baklja na moru, čime je time potvrđeno otkriće plina u jadranskom podmorju.

Otkrivena su plinska polja Bokšić i Gola i naftno polje Kučanci-Kapelna.

Počela je proizvodnja prirodnog plina na polju Legrad.

1974.

Kupljena su moderna dizel-električna bušača postrojenja Emsco.

Otkriveno je najveće plinsko polje u Hrvatskoj Molve, naftno polje Crnac, plinsko polje Zebanec i naftno-plinsko polje Mihovljan u Međimurju.

Proizvodnji je privedeno plinsko polje Bokšić.

1975.

Proizvodnji su privedeni plinsko polje Veliki Otok i naftna polja Obod i Kozarice.

Počelo je utiskivanje vode u ležišta polja Beničanci glede podržavanja slojnoga tlaka.

1976.

U Rotterdamu izgrađena bušača platforma Panon.

Utiskivanjem vode na Žutici započela primjena sekundarnih metoda.

1977.

Otkrivena polja Števkovica i Obradovci. Bušača platforma Panon počela bušiti jadransko podmorje.

Proizvodnja prirodnog plina premašila je milijardu kubika godišnje.

1978.

Na čelo Naftaplina dolazi dipl. ing. strojarstva Mavro Popijač (1926) i na toj dužnosti ostaje sve do 1990.

Otkriveno je plinsko polje Kalinovac i naftno polje 3 Letičani.

Polje Beničanci ostvarilo je godišnju proizvodnju nafte od milijun tona.

Započeo uvoz prirodnog plina iz SSSR-a (Rusije).

1979.

Puštena su u proizvodnju naftna polja Kučanci-Kapelna i Števkovica.

Istražna bušotina Milna 1 na Braču

postigla je dubinu od 6.074 m, ali je poradi nailaska na plin opasnog sadržaja sumporovodika te visokog tlaka prisilno likvidirana.

Platformom Panon u talijanskom dijelu jadranskoga podmorja izbušena je rekordna dubina od 7.305 m. Proradio je prvi Dispečerski centar za nadzor plinskog sustava INA Naftaplina.

1980.

Otkriveno plinsko polje Stari Gradac i provedeno proizvodnji plinsko polje Obradovci.

U probni rad puštena Centralna plinska stanica Molve, Etansko postrojenje u Ivanić Gradu i Etilensko postrojenje u Zagrebu.

Postignuta je godišnja proizvodnja nafte od tri milijuna tona.

1981.

U redovitu je pogonu plinsko polje Molve i Etansko postrojenje u Ivanić Gradu.

Kupljena je poluuronjiva bušača platforma Zagreb 1.

Postignuta je najveća godišnja proizvodnja nafte od 3.440.777 tona.

Otkriveno je istočnoslavonsko naftno polje Ilača, a pušteno u proizvodnju naftno polje Crnac.

1982.

Na istražnim područjima Jabuka, Mljet i Palagruža počelo zajedničko istraživanje jadranskoga podmorja s inozemnim partnerima (Agip, Chevron, Texaco, Hispanoil).

Etilensko postrojenje u Zagrebu u redovitoj je proizvodnji.

Na polju Šandrovac započelo se sa sekundarnim metodama utiskivanjem vode.

Otkriveno je naftno polje Đeletovci.

1983.

Bušačim postrojenjem National 1320 postignuta najveća – 6.102 m – dubina bušenja u Panonu, na bušotini Orešac 2.

Otkriveno je naftno polje Privlaka, a pušteno u proizvodnju naftno polje Lepavina.

Završena je gradnja i useljena je poslovna zgrada Istraživačko-poslovnog centra u Zagrebu, u Šubićevoj 29.

U IPC u Šubićevoj 29 proradio Dispečerski centar za prikupljanje podataka i upravljanje hrvatskim plinskim sustavom.

1984.

Puštena su u proizvodnju naftna polja u istočnoj Slavoniji: Đeletovci, Ilača i Privlaka, plinovod do Vinkovaca i naftovod do utovarne luke u Rušćici.

Započela je primjena sekundarnih metoda utiskivanjem vode u polje Lipovljani.

1985.

Završena je gradnja druge faze polja Molve i Centralne plinske stanice Molve II. Preko tog sustava u proizvodnju je pušteno plinsko-kondenzatno polje Kalinovac.

U brodogradilištu Viktor Lenac u Rijeci izgrađena bušača platforma Labin.

Puštena su u proizvodnju naftna polja na zajedničkoj koncesiji u podmorju Angole (Elf Aquitaine, Mobil, Agip, Nafta-gas), a u naftnu luku Omišalj doplovio je tanker s prvom angolskom naftom.

Izrađeno je 239.646 metara bušotina, najviše u godinu dana.

1986.

Na poljima Bokšić i Legrad izgrađene su i puštene u rad kompresorske stanice za plin, s ugrađenim postrojenjima domaće izrade.

Bušotinom Slavonka 1 počelo je korištenje geotermalne vode u toplicama Bizovac.

1987.

Izgrađeno je i pušteno u rad podzemno skladište plina (PSP) Okoli.

Utiskivanjem vode u ležišta polja Kozarice započela primjena sekundarnih metoda pridobivanja nafte.

1988.

U Ivanić-Gradu izgrađeno lječilište Naf-talan, koje u ljekovite svrhe rabi naftu iz polja Križ te slojne geotermalne vode iz ležišta naftnog polja Ivanić.

U proizvodnju pušteno plinsko polje Stari Gradac.

Najveća ostvarena proizvodnja nafte i prirodnog plina u INA Naftalinu: 5,16 milijuna tona ekvivalentne nafte, tj. 3,04 milijuna tona nafte i 2,12 milijardi kubika plina.

1989.

Postignuta je najveća godišnja proizvodnja prirodnog plina od 2,17 milijardi kubika.

U proizvodnju pušteno naftno polje Bizovac.

Dotad najveći broj zaposlenih u Naftalinu – 9.109.

Kupljeno je i počelo s radom snažno bušače postrojenje National 801, s mogućnošću bušenja do dubina od 7.000 metara.

1990.

Na mjesto direktora dolazi dipl. ing. naftnog rudarstva Božidar Benčić (1939–2005), koji na toj dužnosti ostaje do 1995.

INA prestaje biti društveno poduzeće i postaje javno poduzeće u vlasništvu Hrvatske države. INA Naftaplin ostaje u Ininu sustavu, ali bez pravne osobnosti.

1991.

Otkriveno je naftno polje Galovac-Pavljani kraj Bjelovara, prvo u samostalnoj hrvatskoj državi.

Počela je oružana agresija Srbije, Crne Gore i tadašnje JNA na samostalnu Republiku Hrvatsku. Bombardirana su naftna i plinska postrojenja, pa su poradi ratne opasnosti brojna proizvodna polja privremeno prestala raditi. Okupirana su istočnoslavonska naftna polja Đeletovci, Ilača i Privlaka.

U Naftaplinovoj poslovnoj zgradi u Šubićevoj 29, 8. listopada održano je zasjedanje Sabora Republike Hrvatske, na kojemu je donesena odluka o raskidu svih državnopravnih veza sa SFRJ. Danas je taj nadnevak državni blagdan.

1992.

Srpski okupator pustio je u proizvodnju istočnoslavonska naftna polja Đeletovce, Ilaču i Privlaku, a naftu je naftovodima otpremio na preradu u Srbiju.

Završena je gradnja treće faze polja Molve, Kalinovac i Stari Gradac, nazvane Projekt Podravina, te puštena u rad Centralna plinska stanica Molve III.

1993.

INA postaje dioničko društvo u potpunom vlasništvu Republike Hrvatske.

Ratne operacije u Hrvatskoj su prestale, ali je veliki dio Hrvatske zaposjednut, proizvodnja nafte se smanjuje, a istraživanja su gotovo izostala.

1994.

Počela je proizvodnja nafte na koncesiji u Egiptu.

1995.

Izvršni direktor istraživanja i proizvodnje nafte i plina postaje dipl. ing. kemije

Marijan Pejčić (1947), koji na toj dužnosti ostaje do travnja 1999.

Pušteno je u proizvodnju naftno polje Galovac-Pavljani.

Etilensko postrojenje izdvaja se iz Naftaplina i pripaja Polimerima, organskoj petrokemiji d.o.o. u vlasništvu Ine d.d.

1996.

Nakon završetka Domovinskog rata, u međunarodnom procesu mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja u gospodarski i upravni sustav Hrvatske, vraćena su i puštena u proizvodnju, preko Naftaplina sustava, istočnoslavonska naftna polja Deletovci, Ilača i Privlaka.

Iz Naftaplina je u Domovinskom ratu sudjelovalo oko dvije tisuće djelatnika (postrojbe ZNG-a, HV-a, MUP-a te jedinice civilne zaštite). Poginulo je devetnaest, a ranjeno 106 djelatnika.

Potpisan je ugovor s talijanskim AGIP-om o zajedničkoj razradi i proizvodnji plinskih polja Sjeverni Jadran i osnovano zajedničko poduzeće INAGIP.

1997.

Sektor tehnoloških servisa (Bušenje, Remont, Specijalni rudarski radovi) izdvaja se iz Naftaplina sustava i postaje Croscos – naftni servisi d.o.o., u potpunom vlasništvu Ine.

1998.

U brodogradilištu Viktor Lenac u Rijeci završena je gradnja dijela proizvodne platforme Ivana A i počela njezina montaža na lokaciji.

Otkriveno podmorsko plinsko polje Marica.

Nastavljena je prenamjena produktovoda Slavonski Brod - Opatovac u magistralni plinovod izgradnjom plinovoda Vinkovci – Vukovar.

Potpisan ugovor sa sirijskom naftnom kompanijom SPC o pravu istraživanja ugljikovodika na bloku Hayan.

1999.

Započela je proizvodnja prirodnog plina iz jadranskog podmorja na polju Ivana, u sklopu zajedničkog projekta privođenja proizvodnji eksploatacijskog područja Sjeverni Jadran s Agipom. Pripadajući dio proizvedenog plina doprema se u Hrvatsku kopnenim plinovodnim sustavom preko Italije i Slovenije.

Sektor tehničkih servisa (Održavanje, transport i izgradnja) izdvaja se iz Naftaplina i postaje STSI - Integrirani tehnički servisi d.o.o., u potpunom vlasništvu Ine.

Za direktora Segmenta djelatnosti za istraživanje i proizvodnju nafte i plina Ine, d.d. (Naftaplin) dolazi dipl. ing. naftnog rudarstva Željko Belošić, koji na toj dužnosti ostaje do 2004.

2000.

U proizvodnju privedeno proizvodnji plinsko polje u Prekodravlju Gola-duboka.

Naftaplin dobiva certifikat kvalitete ISO 9001.

Izgrađen je magistralni plinovod Zagreb - Karlovac, promjera 700 mm i prvi put radnog tlaka 75 bara.

2001.

Završena je prva faza projekta gradnje plinskog polja Ivana u okviru eksploatacijskog područja Sjeverni Jadran. Pušteno je u rad 12 bušotina i četiri proizvodne platforme te otpremni plinovod prema Italiji.

Transport plina izdvojen je iz Naftaplina i postao Plinacro d.o.o. u potpunu vlasništvu Ine.

2002.

U Beničancima je obilježena 30. obljetnica puštanja u proizvodnju naftnog polja i puštena su u proizvodnju plinska ležišta polja Beničanci.

U Siriji, na bloku Hayan, otkriveno je plinsko polje Palmira, plinsko-kondenzatno polje Al Mahr i naftno-plinsko-kondenzatno polje Jihar.

U podmorju Jadrana otkriveno je plinsko polje Katarina.

2003.

Prodajom 25 posto plus jedne dionice mađarskom MOL-u završena je prva faza privatizacije Ine.

Pušteno je u proizvodnju novo plinsko polje u Slavoniji - Sječce.

2004.

U proizvodnju u podmorju sjevernog Jadrana pušteno plinsko polje Marica s jednom proizvodnom platformom.

Potpisan ugovor o istraživanju novoga bloka u Siriji.

Potpisan ugovor o pravu istraživanja na bloku East Yidma u egipatskoj pustinji.

Proglašena komercijalnost ležišta plina

i kondenzata na tri polja u Siriji (Jihar, Palmira i Al Mahr).

Novim članom Uprave Ine i izvršnim direktorom SD za istraživanje i proizvodnju nafte i plina imenovan je akademik Mirko Zelić.

Otkriveno podmorsko plinsko polje Iza-bela.

2005.

U Siriji je potpisan dugoročni ugovor o prodaji plina s Ininih nalazišta na koncesiji Hayan sirijskoj nacionalnoj naftnoj i plinskoj kompaniji te počela komercijalna proizvodnja nafte iz bušotina Jihar 2.

U Čakovcu je predstavljen Inin Projekt Međimurje, prema kojemu u tri međimurska plinska polja INA ulaže 200 milijuna kuna.

Potpisan ugovor o pravu istraživanja u Namibiji, na bloku Zaris.

2006.

U podmorju sjevernog Jadrana puštena su u proizvodnju plinska polja Ika, Ida i Katarina, s ukupno šest proizvodnih platformi.

U Siriji, na bloku Hayan, otkriveno je naftno polje Jazal.

U Egiptu, na bloku East Yidma otkriveno naftno polje Sidi Rahman.

INA ishodila certifikat ISO 9001:2000, jedinstveni certifikat kao podlogu poboljšanju sustava upravljanja.

Izgrađen i pušten u rad podmorski plinovod od plinskih polja u podmorju sjevernog Jadrana do Pule te kopneni plinovod od Pule do Karlovca. Na taj se način pripadajući proizvedeni prirodni plin iz podmorja Jadrana izravno doprema na hrvatsko tržište.

U jadranskom podmorju otkrivena plinska polja Ana, Vesna i Irena.

2007.

Na koncesiji East Yidma, na području Zapadne egipatske pustinje, INA je s njemačkim partnerom RWE-DEA otkrila naftu.

U Siriji, na bloku Hayan, otkriveno je plinsko polje Mustadira i naftno polje Mazrur, a naftno polje Jazal kreće u razradu.

U Mađarskoj je otkriveno plinsko polje Zalata, prvi rezultat strateškog partnerstva Ine i MOL-a u istraživanju i proizvodnji ugljikovodika.